

Evaluatie 2004

Projectbureau Zeeweringen

23 april 2005

Archiefnummer: PZST-R-05086 kw
Auteur: Y.M. Provoost

Inhoudsopgave

1	Inleiding, doel en opzet	3
2	Aandachts- en verbeterpunten	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Opmerkelijke zaken in 2004	4
2.3	Aandachtspunten voor 2005	4
2.4	Verbeterpunten voor 2005	5
3	Hoe verder?	6
	Bijlagen	7

1 Inleiding, doel en opzet

Een korte terugblik op 2004

De controles van de toetsingen hebben in 2004 de nodige problemen gekend. Enerzijds door een late keuze van de dijkvakken en daaraan gekoppelde late oplevering van de benodigde gegevens, anderzijds door de vele personele wisselingen bij de toetsers en door de extra werkzaamheden die bij de controle worden uitgevoerd.

Zes ontwerpen van dijkvakken zijn in 2004 afgerond, zes ontwerpen zijn wel opgestart in 2004 maar lopen door in 2005. Mede naar aanleiding van opmerkingen uit de Toetsgroep is het ontwerp van Boulevard Terneuzen grondig op de schop gegaan.

In 2003 zijn 3 werken opgeleverd (bij bestek Voorland Nummer Eén heeft de aannemer gekozen om het hele werk in 2005 uit te voeren en niet te verdelen over 2 jaar!). Het dijkvak Willem Annapolder is voor 90% gereed gekomen.

In 2004 is het volledige budget (ruim €21 miljoen) van project Zeeweringen uitgeput.

Voor het eerst sinds de start van het project geen eindejaarsbijeenkomst. Het thema is aangepast en de dag is verplaatst naar begin 2005.

Om te zien hoe alles heeft gereild en gezeild in 2004, is ook over het afgelopen jaar weer een evaluatie uitgevoerd.

Dit rapport geeft de projectbureaubrede evaluatie van 2004 weer. Het doel is aandachtspunten en verbeterpunten vanuit 2004 te signaleren. Voor de verbeterpunten worden in 2005 maatregelen opgesteld/genomen om (de invloed van) de genoemde punten in de toekomst te beheersen.

De deelnemers aan het projectbureau-overleg (het management en de staf, de disciplineleiders en de vertegenwoordigers van de waterschappen) hebben begin 2005 een evaluatie opgesteld (deze verslagen zijn als bijlage bij dit rapport gevoegd). De belangrijkste punten van de afzonderlijke evaluaties zijn samengevoegd in dit rapport.

De volgorde in dit rapport is zoveel mogelijk gebaseerd op het primaire proces van het projectbureau.

In deze rapportage wordt onderscheid gemaakt tussen 'verbeterpunten' (zaken waarvoor concreet acties worden afgesproken (bewaking vanuit het kwaliteitsteam)) en 'aandachtspunten' (zaken die ter harte genomen dienen te worden).

De stand van zaken wordt via de maandrapportage teruggekoppeld naar het projectbureau.

2 Aandachts- en verbeterpunten

2.1 Algemeen

In de bijlagen zijn alle gemelde aandachts- en verbeterpunten te vinden. In de volgende paragrafen volgt een opsomming (enigszins gegroepeerd) van in het oog springende punten en van punten die aandacht vragen.

2.2 Opmerkelijke zaken in 2004

Een klein uitstapje richting Oosterschelde is gemaakt: 400 m dijkbekleding bij de Zandkreekdam is in overleg met project Zeeweringen verbeterd.

De aannemer van bestek Voorland Nummer Eén besluit om het 2-jarige bestek in 1 jaar uit te voeren (in het 2e besteksjaar). Het project is opgenomen in de miljoenennota van 2004.

2.3 Aandachtspunten voor 2005

Planning 'Proces' en 'Zwakke schakels' kan bepalend zijn voor de keuze van onze dijkvakken, ook de kruinhoogteproblematiek speelt hierbij een rol.

Beter op de rails krijgen van de overdracht van de verbeterde dijkvakken.

Moeilijke vakken (havens, kustvakken met duinen) en rijkszeeweringen (kwaliteit en beschikbaarheid) bepalen de komende jaren voor een deel het tempo van de (controle van de) toetsingen.

Vrijgaven dienen compleet en tijdig gereed te zijn (dit is mede afhankelijk van de controle van de toetsingen).

Construct bestekken vergen (veel) meer (en nauwkeuriger) tekenwerk.

Door PbZ als meerjarige bestekken op de markt gezette werken, mogen/kunnen in één jaar worden uitgevoerd.

Door allerlei maatregelen is de kans op meerjarige bestekken groot, dit heeft o.a. invloed op de begroting (voor een paar jaar).

Het wordt nog steeds als wenselijk beschouwd om ontwerp en bestek in één hand te houden (zonder wisselingen tussendoor).

Hergebruik van Doornikse steen stuit op problemen bij de uitvoering (maatvastheid).

Er worden nog de nodige wijzigingen in de wet- en regelgeving verwacht voor de komende jaren.

Niet al het beeldmateriaal keert terug na uitlenen.
Kwaliteit toegankelijk houden voor de 'gewone man'.

.....

2.4 Verbeterpunten voor 2005

Inzet waterschappen en RIKZ en personele wisselingen bepalen voor een groot deel de kwaliteit en het tijdstraject van de controle van de toetsingen.

Informatieverstrekking en traceerbaarheid van genomen beslissingen kan beter.

De ramingen zitten (al enkele jaren) ruim boven de bedragen waarvoor wordt aanbesteed.

Hergebruik materialen beter 'organiseren'.

Het komt nog steeds voor dat tijdens de uitvoering wordt geconstateerd dat er minder of slechtere klei aanwezig is dan waarvan tijdens het ontwerp is uitgegaan.

In bestek tekst opnemen over ophogen voorland (en afvoeren grond) en over achterblijvend materiaal (uit oude kreukelberm).

Vroegtijdig informeren naar status dijkvak (bv. eigendom, technische moeilijkheid).

.....

3 Hoe verder?

Vanuit het kwaliteitsteam wordt een plan opgesteld waarin de in § 2.4 beschreven punten worden opgenomen. Bij de punten worden ook de verbetermaatregelen, de activisten en indien mogelijk 'datumgereed' genoemd. Wanneer het ingrijpende maatregelen betreft zal ook expliciet aandacht worden geschonken aan aspecten als geld, kwaliteit en informatie & organisatie. Dit plan met verbeterpunten wordt voorgelegd aan het projectbureau-overleg. Restpunten uit de evaluatie over 2003 worden ook in dit plan opgenomen.

....en uiteraard ook dit jaar weer het vriendelijke verzoek om toch zeker de bijlagen te lezen.

Bijlagen

Inhoud:

Management	H. Geernaart	8
Techniek	P. Hengst	10
Toetsing	Y. Provoost	12
Ontwerp	H. v. Gils	13
Bestek	L. Herwerden, B. Leenhouts	16
Uitvoering	L. v. Hese	20
Planning en Financiën	J. Vermare	23
Milieu en Juridsche zaken	J. Perquin	24
Communicatie	J. Perquin	25
Kwaliteit	Y. Provoost	26
Onderzoek	N. Nurmohamed	27
Waterschap Zeeuwse Eilanden	A. Beaufort	29

Management

Herbert Geernaart

Algemeen:

Ondanks het beperkte toegekende budget voor 2004 van ruim € 21 miljoen heeft het moeite gekost voldoende werken in uitvoering te krijgen om deze omzet te halen.

De dijkvakken Baarlandpolder en Havendammen Walsoorden zijn in 2003 als tweejarige bestekken op de markt gebracht. In 2004 zijn deze werken afgerond. De verbeteringswerken bij de Van Citterspolder zijn aanbesteed en volledig uitgevoerd. De werkzaamheden bij de Willem-Annapolder zijn ook aanbesteed en het werk is bijna afgerond. Het totale traject omvat 3300 meter. 2900 meter hiervan is in 2004 verbeterd, de resterende 400 meter wordt in 2005 verbeterd. Het bestek van Voorland Nummer Eén is in het voorjaar van 2004 als 2-jarig bestek aanbesteed. De aannemer heeft er echter voor gekozen om deze werkzaamheden volledig in 2005 uit te voeren.

De uitvoering van het bestek Everinge-/Zuid-/Baarlandpolder zou oorspronkelijk al in 2003 worden uitgevoerd, maar onder andere als gevolg van een gerechtelijke procedure zijn de werkzaamheden doorgeschoven naar 2005. Het werk zal dan in afgeslankte vorm worden uitgevoerd.

Ook Hertogin Hedwigepolder stond gepland om in 2004 uitgevoerd te worden maar door alle onzekerheid over de resultaten van "Proces" wordt het definitieve besluit over al dan niet uitvoeren pas tegen de zomer 2005 verwacht.

Bij de aanleg van het doorlaatmiddel in de Zandkreekdam zijn de eerste 400 meter steenbekleding aan de Oosterschelde in het kader van het Project Zeeweringen verbeterd.

Mede door alle bovengenoemde problemen kan teruggekeken worden op een enerverend jaar maar kan uiteindelijk toch gesproken worden van een goed resultaat, wat vooral te danken is aan de inzet en de zeer goede samenwerking van alle betrokken partijen binnen dit project. Hiervoor wil ik iedereen die op welke wijze dan ook hiertoe bijgedragen heeft bedanken.

Scope Project Zeeweringen (deel Westerschelde plus Oosterschelde):

Eind 2003 was de herziene scope Westerschelde, waarbij de omvang van de te herstellen dijkvakken uitgebreid is n.a.v. de resultaten van de door de waterschappen uitgewerkte gedetailleerde toetsingen, door het hoofdkantoor vastgesteld.

Er is een begin gemaakt met de scope Oosterschelde die medio 2004 afgerond is.

In september 2004 is er een totale scope van de werken aan de Westerschelde en Oosterschelde aan HK aangeboden worden, waarbij de omvang en de kostenraming van het totale project in beeld gebracht is.

In de miljoenennota van september is het project in zijn totale omvang opgenomen.

Het daarin opgenomen budget kwam in grote lijnen overeen met de opgestelde PRI-raming.

Op dit moment zijn de laatste gesprekken gaande om de totale scope te laten ondertekenen.

De belangrijkste vraag daarbij is de oplevering van het totale project in 2015 of 2019.

Kennisleemtes:

Het in 2003 door DWW gestarte project, waarbij de voornaamste kennisleemtes binnen 4 jaar opgelost zullen zijn, loopt op schema. Binnen deze termijn zijn er m.b.t. deze kennisleemtes geen grote problemen voor de continuïteit van de werken.

Overdracht dijkvakken:

Ondanks de inspanning en goede bedoelingen van begin 2004 is het dit jaar niet gelukt om dijkvakken over te dragen. De verwachtingen voor 2005 zijn echter hoog gespannen.

Innovatief aanbesteden:

RWI heeft in 2004 een nieuw inkoopplan gemaakt, waarin gekeken is of de mogelijke risico's, die verbonden zijn aan een d&c contract, te beheersen zijn.

De conclusie hiervan is dat (voor meerdere dijkvakken) een contract Ontwerp en een contract Uitvoering gemaakt moet worden. Voordat deze stap gemaakt wordt zullen pilots voor zowel ontwerp als uitvoering geëvalueerd worden.

In 2004 is begonnen aan een pilot Ontwerp (Saefthinghe 2) en een pilot Uitvoering (Hoedekenskerke).

Evaluatie Techniek

Piet Hengst

1. **Algemeen.** De scopeaanpassing incl OS is nog niet door DG-RWS goedgekeurd, o.a. omdat daarin een uitloop tot 2019 is voorgesteld. Bij ieder die er belang bij heeft is het concept wel bekend, zodat we geen beperkingen in de projectomvang ondervinden. Om de voortgang er in te houden moet zo snel mogelijk in 2005 de scopewijziging officieel worden gemaakt. Inmiddels doemen immers nieuwe inzichten op die weer kunnen leiden tot een aanpassing, bijvoorbeeld door de effecten van een stagnante waterstand op de OS, die niet in de huidige raming is meegenomen.
2. **Toetsing.** De beslissing om meer projecten per jaar te gaan ontwerpen heeft geleid tot een druk op wtp ZE om nog in november en december de toetsing van een aantal vakken te actualiseren. Dat is nipt gelukt. In 2005 moet weer een grote inzet van het waterschap worden gevraagd, die echter in het 1^e kwartaal niet beschikbaar is. Mogelijk dat voor wtp ZE een vereenvoudiging van de actualisatie moet worden doorgevoerd. De controle op de toetsing is ook door personele wisselingen in het gedrang gekomen. Voor de Westerschelde blijken de overgebleven vakken meer inspanning bij de controle te vergen, omdat het veelal vakken in havens of anderszins zeldzame dijkvakken betreft. De geavanceerde toetsingen bleven in 2004 voornamelijk beperkt tot het bepalen van de juiste hydraulische randvoorwaarden. RIKZ heeft daaraan een hele kluif.
3. **Kennis.** Het deelproject Oplossen Kennisleemtes heeft in 2004 aangetoond, dat "kennis loont". Het probleem van het aantakken van nieuwe onderzoeksonderwerpen, wat eigen is aan een goed onderzoek, wordt nog redelijk beheerst. De in het eerste kwartaal van 05 verwachte evaluatie wordt afgewacht om tot bijsturing te komen. De problematiek van het effect van een stagnante waterstand wordt voorlopig in een vuistregel vertaald. Het resultaat is dat de Oosterscheldevakken bijna zonder uitzondering "onvoldoende" worden. Een ander fenomeen is vertraging door het dreigende kruinhoogte-tekort in de Oosterschelde. Een oplossingen daarvoor moet aan de hand van een beleidsbeslissing worden genomen.
4. **Ontwerp.** De ontwerpgroep is goed ingespeeld. Personele wisselingen blijven ons soms echter parten spelen. De communicatie met de beheerder verdient alle aandacht, omdat deze een belangrijk beslispunt vormt. Ook bij de vakken met rijkszeeweringen blijkt de lokale betrokkenheid nodig. De communicatie met de omgeving komt dan soms bij het Projectbureau terecht. We moeten zorgen dat we die rol dan goed invullen. Bij de Scheldekade in Terneuzen, een moeilijk traject in de bebouwde kom, loopt dat proces nog. Vooral de status van een primaire waterkering moet, als ook overdracht naar een andere overheid meespeelt, een aandachtspunt zijn.

-
5. **Bestek.** Het op peil houden van constructiekennis is geen prioriteit meer bij de rijksoverheid. Getracht wordt andere kennis te activeren, door andersoortige bestekken voor te bereiden. De kennis die nu ook bij de markt zit moet het doen. Het is een investering in de toekomst. Op twee manieren activeert RWI deze ontwikkeling: bij bestek Hoedekenskerke wordt een deel van het ontwerp slechts tot een globaal nivo uitgewerkt en moet de opdrachtnemer zelf detailleren. De wijze waarop men dit aanpakt binnen het goedgekeurde ontwerp, maakt deel uit van de gunning. Een andere aanpak is om voor het traject Baalhoek – Paal het Bouwdienst gedeelte (het maken van een ontwerp), uit te besteden. Beide nieuwe werkwijzen moeten leiden tot minder inzet van personeel voor ontwerp en toezicht met behoud van kwaliteit. Deze investering kost nu nog veel tijd. Met de waterschappen is afgesproken om beide contracten goed te monitoren om zodoende te komen tot een meer algemene aanpak voor dat soort werken. Het verdient aanbeveling om zeker bij het Project Zeeweringen, waar ook de “traditionele” contracten nog worden gemaakt een duidelijke verschil in proces, tijd, kwaliteit en kosten inzichtelijk te maken.
 6. **Uitvoering.** Onverwacht is een tweearig bestek in 2004 niet in uitvoering gekomen: Voorland Nummer Een wordt in zijn geheel in 2005 uitgevoerd. Voor de veiligheid is dat geen bezwaar. Op logistiek gebied kan de aannemer zich in de winter voorbereiden op o.a. de omvangrijke kleilevering. Uit een oogpunt van spreiding van financiën zullen we met zo'n aanpak rekening houden door te sturen via besteksbepalingen. Bij Willem-Annapolder blijkt de aannemer meer m2 te kunnen vernieuwen dan waarmee we gemiddelde rekening houden.
 7. **Revisie.** De Zeeuwsvlaamse vakken liggen gereed voor overdracht. Dit proces is door het projectbureau nog slechts in concept afgerond. Verder uitstel is ongewenst. Waterschap Zeeuwse Eilanden heeft geen capaciteit voor het toetsen van de gemaakte werken, zodat van deze beheerder in 2004 geen vorderingen zijn gemaakt. Ook dit moet opnieuw worden aangekaart.

Toetsing

Yvo Provoost

De werkzaamheden in het toetsproces zijn uitgebreid. Vooraf aan het controleren van de toetsingen wordt bij RIKZ een update van de randvoorwaarden aangevraagd (geen detailadvies voor ontwerp). Zeker door het laat bekend worden van de toetsen dijkvakken heeft dit voor de nodige vertraging gezorgd.

Tijdens de controle wordt ook de 15%-regel voor de langdurige belasting meegenomen (ook dit genereert weer extra werk). Het feit is wel dat de toetsingen hierdoor beter aansluiten bij de ontwerpwerkzaamheden.

De personele wisselingen gedurende 2004 hebben ervoor gezorgd dat bepaalde toetsingen verre van soepel zijn verlopen, ook ontstond hierdoor de nodige vertraging.

Vertraging ontstond ook door de late aanlevering van de toetsing van bepaalde dijkvakken (mede door onze late aanvraag). Ook het verkrijgen van randvoorwaarden kost meer tijd, ook al omdat het een aantal 'moeilijke' vakken betrof.

De toetsing van rijkszeeweringen moet door het projectbureau zelf worden uitgevoerd. De gegevens van deze dijkvakken zijn vaak moeilijker te verkrijgen.

De controles van de vakken 'uitvoering 2007' hadden eind 2004 afgerond moeten zijn, dit is dus niet gelukt.

Het opvangen van pieken bij plotselinge levering van randvoorwaarden en/of toetsingen is een probleem bij niet fulltime aanwezige krachten. Ondanks een meestal zeer flexibele opstelling van het ingenieursbureau duurt het toch lang voordat een controle van een dijkvak is afgerond.

De controle van de revisietoetsingen is niet veel gevorderd door het slecht beschikbaar komen van gegevens van de beheerder(s). Het dijkvak Thomaesolder is nog steeds niet over te dragen vanwege het ontbreken van kennis om bepaalde delen goed te keuren.

2005 en verder

In het voorjaar van 2005 moeten de beheerders nog een keer een aantal dijkvakken in keer aanleveren, daarna moet de afspraak worden gemaakt over een constante aanlevering van gegevens. Die afspraak moet ook met RIKZ worden gemaakt. Dit houdt wel in dat de planning voor 3 jaar vooruit vastgesteld moet zijn.

Ontwerp

Harrie van Gils

TERUGBLIK TECHNIEK

Dijkvakken

In 2004 zijn de ontwerpen van de volgende dijkvakken afgerond:

- Zandkreeksdam (ontwerpnota 10-3-2004)
- Oost Inkelten (ontwerpnota 19-05-2004)
- Hoedekenskerke (ontwerpnota 26-5-2004)
- Eilanddijk, Buitenhaven Vlissingen (ontwerpnota 18-8-2004)
- Saeftinghe 1 (ontwerpnota 18-8-2004)
- Westkappelle Zeedijk (ontwerpnota 16-11-2004)

Het ontwerp van de dijkvakken Ellewoutsdijk, van Hattum, Scheldeboulevard Terneuzen, Noord- Oudeland- Muijepolder, Oud Noord Beveland en Voorhaven Hansweert is wel gestart, maar niet afgerond in 2004. De verwachting is dat genoemde dijkvakken eerste kwartaal 2005 worden afgerond.

In de diverse ontwerpersoverleggen is het volgende naar voren gekomen:

Tijd

Tijdig gereedkomen van vrijgaven is belangrijk. De indruk bestaat dat het toetsproces moeilijk te beheersen is. Mede gezien dat de actualisatie van de toetsing afhankelijk is van derden.

De voortgang van het ontwerpproces duurt langer dan gepland. Mede gezien de interne toetsing en toetsgroep (ca. 4 tot 8 weken extra doorlooptijd).

Zorgen voor een juiste en actuele integrale planning.

Conclusie: Lang wachten op vrijgave werkt demotiverend. Dit wordt onderschreven door alle ontwerpers.

Maatregel ter verbetering: goede afstemming met derden (WS-ZE, RIKZ, etc.)

Kwaliteit

Kwaliteit tekenwerk is OK.

Er is geen algemene nota 2004 geschreven.

In 2004 is gestart met de voorbereiding van een Design en Construct type 3 (DC3) en een contract t.b.v. het op de markt zetten van een integraal ontwerp. Beide zullen na afloop worden geëvalueerd e.e.a. in samenwerking met de waterschappen.

Informatie

Communicatie verloopt goed, lijnen zijn kort. Alleen beschikbaarheid van mensen maakt communicatie soms lastig.

Verschil in communicatie met Waterschap Zeeuwse Eilanden ten opzichte van Waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

Informatieverstrekking en traceerbaarheid van informatie/genomen besluiten kan beter.

VOORUITBLIK TECHNIEK

Informatie

In principe vindt er één maal per vier weken een ontwerpersoverleg plaats om e.e.a. onderling op elkaar af te stemmen en elkaar te informeren

Organisatie

Per maart 2005 zullen er 5 extra ontwerpers worden ingehuurd door het WS om een extra inhaalslag te bewerkstelligen.

Dijkvakken voor ontwerp in 2005

In 2005 zal verder gegaan worden met de afronding van de ontwerpen van de dijkvakken Ellewoutsdijk, van Hattum, Scheldeboulevard Terneuzen, Noord- Oudeland- Muijepolder, Oud Noord Beveland en Voorhaven Hansweert.

Daarnaast zullen nieuwe dijkvakken in ontwerp genomen worden. De hiernavolgende tabel geeft het overzicht.

Nr.	Dijkvak	ontwerper	Datum vrijgave	Opmerkingen
W10	Voorhaven Hansweert	Sylvester	2 feb. 04	Uitvoering 2006
W11	Ellewoutsdijk/van Hattum	Martin	3 mrt. 04	Uitvoering 2006
W16	Westkappelse zeedijk	Erik	04 mei 04	Uitvoering 2006
W17	Scheldeboulevard Terneuzen	Henk	6 apr. 04	Uitvoering 2006
34	Noord/Oudeland/Muijepolder (Tholen 1)	Olivier	29 mrt. 04	Uitvoering 2006
54	Oud-Noord-Bevelandpolder	Jan Anker	29 mrt. 04	Uitvoering 2006
W12	Eurogashaven van Citterspolder	Martijn	9 nov 04	Uitvoering 2007
W13	Westhavendam Sloe en Schorerpolder			Uitvoering 2007
W15	Boulevard Bankert/Evertsen			Uitvoering 2007
W18/27	Nijs- en Hoogland/Schor van molen/Ser Arendspolder	Bram	6 okt. 04	Uitvoering 2007
W19	Kruispolder/Kleine Molenpolder (Seaftinge 2)	Erik	25 okt. 04 (technisch)	Uitvoering 2007
W20/29	Veerhaven promenade Breskens	Sylvester	10 nov. 04	Uitvoering 2007
W28	Breskens Kom (vissers-, handels- en jachthaven)			Uitvoering 2007
W39	Havens Terneuzen (RWS)			Uitvoering 2007
W45	Zwinmond			Uitvoering 2007
1	Polder Burgh en Westland			Uitvoering 2007
20	Anna Jacoba Krames pr Hendrikpolder tot aan Philipsdam			Uitvoering 2007
36	Poortvliet- Klaas van Steeland- en Schakerlooppolder	Ronald		Uitvoering 2007
48	Snoodijk			Uitvoering 2007
57	Vliete- en Thoornpolder			Uitvoering 2007
W14	veerhaven Kruiningen			Uitvoering 2008

Besteksvorbereiding (1)

Leo van Herwerden

1. Terugblik

Deze evaluatie heeft betrekking op :

A Bestekken (ontwerp 2003) die in 2004 zijn aanbesteed t.w.

1 Willem Annapolder 2-jarige uitvoering	aanbesteding 06/5/2004
2 v. Citterspolder	19/5/2004
3 Voorland nr. Een 2-jarige uitvoering	16/6/2004
4 Everinge/Zuid/Baarlandpolder	niet Aanbesteed
5 Havendammen Walsoorden	vervolg uitvoering 2004
6 Baarlandpolder	vervolg uitvoering 2004

B Bestekken (ontwerp 2004) die in 2005 worden aanbesteed t.w.

1 Zuid/Baarlandpolder	aanbesteding 02/02/05
2 Willem Annapolder	vervolg uitvoering 2005
3 Voorland nr Een	vervolg uitvoering 2005
4 Oost Inkelenpolder	aanbesteding 02/03/05
5 Hertogin Hedwigepolder	juni
6 Eilanddijk/Buitenhaven Vlissingen 2-jarige uitvoering	april
7 Hoedekenskerkepolder	april
8 Saeftinghe 1 2-jarige uitvoering	mei
9 Westkappelse Zeedijk	eind 2005

Ad A

Besteksvorbereiding

Gezien het zeer ver gevorderde stadium van voorbereiding zijn de nrs. 1 en 4 nog als RAW bestek opgezet, zij zijn de laatste die in deze vorm op de markt komen. De nrs. 3 en 4 zijn als "construct bestek" opgezet, voor deze besteksvorm heeft het modelbestek Onderhoud Nat als leidraad gediend. Bij deze bestekken wordt niet meer met door RWS uitgerekende verrekenbare hoeveelheden gewerkt. De aannemer bepaalt aan de hand van de tekeningen zelf zijn hoeveelheden. De tekeningen moeten derhalve een nauwkeurig beeld van zowel de bestaande- als nieuwe situatie geven, het aantal benodigde tekeningen voor deze bestekken bleek dan ook aanzienlijk hoger te liggen, hetgeen enige vertraging heeft opgeleverd. De aanbesteding van nr. 4 is als gevolg van bezwaarschriften en behandeling hiervan bij de Raad van State doorgeschoven naar 2005.

De bedragen waarvoor de werken zijn aanbesteed bleken, evenals voorgaand jaar, ruim onder de raming te zitten

Uitvoering

De werken Baarlandpolder, Havendammen Walsoorden en v. Citterspolder zijn tijdig opgeleverd.

Bij Baarlandpolder is door de aannemer een claim ingediend voor extra uitvoeringskosten (1juni – 15 juli 2004) als gevolg van het feit dat hij in de maanden juli en augustus 2003 niet mocht werken t.p.v. camping Scheldeoord

Het bestek Willem Annapolder is in 2004 voor 90% gereed gekomen. Bij dit werk was een aanzienlijke extra grondverbetering noodzakelijk. Door de aannemer van het 2-jarige bestek Voorland nr. Een werd er voor gekozen om het totale werk pas in 2005 uit te gaan voeren. In het bestek was met deze mogelijkheid geen rekening gehouden. **Leerpunt**

Ad B

Het oorspronkelijke dijkvak Everinge-/Zuid-/Baarlandpolder wordt in afgeslankte vorm als Zuid-/Baarland op de markt gezet (RAW).

Het construct bestek Oost Inkelpolder wordt als voorbeeld bestek aangehouden voor de overige aan te besteden construct bestekken t.w.: nrs. 5, 6, 8 en 9 , e.e.a. bevordert snelheid en uniformiteit

Het dijkvak Hoedekenskerke wordt als D & C type 3 op de markt gezet (Pilot). Bij deze contractvorm zijn voor delen van het werk de voorbereidende werkzaamheden van het ontwerp en de uitvoering geïntegreerd

Per 1 april zullen de werkzaamheden van de doorlopende bestekken Willem Anna en Voorland nr. Een weer starten.

2. Toekomst

Zoals het er nu naar uitziet wordt er de komende jaren, vanaf 2006, een groter budget beschikbaar gesteld.

(Westerschelde + Oosterschelde)

Het aantal te verbeteren km/jaar zal dan een forse toename te zien moeten geven.

De te treffen mitigerende maatregelen o.a. m.b.t. broedseizoenen zullen mogelijk een zware wissel trekken op de beschikbare uitvoeringstijd, waardoor het aantal 2- jarige bestekken zal toenemen en e.e.a. ook van invloed kan zijn op het beschikbaar gestelde budget voor dat jaar, geld over.

Vanwege de beperkte beschikbaarheid van personeel voor ontwerp en bestek en uit oogpunt van efficiency dienen deze activiteiten in één hand te blijven.

Besteksvorbereiding (2)

Bram Leenhouts

Ontwerpen en bestek(construct) schrijven dijkvak Oost-Inkelenpolder.

In eerste instantie zou ook de voormalige veerhaven Kruiningen in het ontwerp meegenomen worden. Bij nader inzien is besloten deze voorlopig buiten beschouwing te laten. Er was door mij al wel wat voorbereiding gedaan voor de haven.

In december 2003 is de startbijeenkomst gehouden voor de Oost-Inkelenpolder.

Het voorontwerpoverleg vond plaats op 10 maart 2004. Dit was het eerste dijkvak van Zeeweringen waar ook een ecooloog deel uitmaakte van de ontwerpgroep.

De afstemming met ontwerpers over uitwisseling van materialen voor hergebruik liep mis. De toegezegde haringmanblokken bleken ook voor een ander dijkvak te worden gebruikt.

Gelukkig is deze fout op tijd ontdekt en door het aanpassen van het ontwerp opgelost. Het ontwerpen van de oostelijke havendam vergde extra aandacht.

Als ontwerper heb ik in nauw overleg met de ontwerpnotaschrijver gewerkt. Door deze samenwerking konden het voorontwerpdokument en de ontwerpnota in één document vervat worden. Bijkomend voordeel was dat het werk voor mij als ontwerper ongeveer een maand minder tijd kostte.

Het schrijven van een construct bestek betekent het overboord zetten van de RAW-systematiek. De omschrijving is meer resultaatgericht. Alles wat op de tekeningen voor komt hoeft niet nog eens in het bestek genoemd te worden. Ook hoeveelheden blijven achterwege in het construct bestek. Voor de kostenraming zijn alleen globale hoeveelheden vereist. Kortom veel voordelen.

Wat nog meer afwijkt is:

In het bestek zijn de mitigerende maatregelen beschreven. Doel hiervan is om de aannemer te dwingen zijn planning hierop af te stemmen.

Tevens houdt de betalingsregeling hiermee verband.

Het bestek is momenteel aanbestedingsgereed.

Met het verzamelen van gegevens voor het ontwerpen van het dijkvak Kattendijke-Wemeldinge was ik begonnen, maar is afgebroken.

Prioriteit is gegeven aan het uitwerken van het dijkvak Saeftinghe 1.

Maken detailontwerp voor het dijkvak Saeftinghe 1 gevolgd door het schrijven van het bestek.

Doordat de ontwerper van dit dijkvak ander werk is gaan doen is door mij het detailontwerp overgenomen. De ontwerpnota bevatte nog enkele zaken die verder moesten worden uitgewerkt. Ook het maken van de bestektekeningen inclusief het uitzoeken van de details heeft het nodige werk gekost.

Momenteel is de fase van bestekschrijven aangebroken.

Begonnen met het ontwerpen van het dijkvak Kop van Ossennisse.

Dit jaar is het werken in de uitvoering beperkt gebleven tot het afronden van het dijkvak Reigersbergschepolder.

SAMENVATTING

Wanneer een aanvang is gemaakt met een project, vind ik het demotiverend en inefficiënt als kort daarop geswitcht moet worden naar een ander project. Proberen te voorkomen!

In een vroeg stadium controleren of de te hergebruiken materialen van een ander dijkvak nog steeds beschikbaar zijn is noodzakelijk.

Het samenwerken met de ontwerpnotaschrijver kan aanzienlijke tijdwinst opleveren.

Het door mij geschreven bestek Oost-Inkelen in de meest recente construct versie leverde een uitgangsbetek op voor de andere bestekschrijvers.

Het door één persoon ontwerpen, bestekschrijven en uitvoeren van een project heeft mijn voorkeur.

Mede door steeds nieuwe ontwikkelingen blijft het werk bij Zeeweringen interessant.

Uitvoering

Leo van Hese

Evaluatie werk Willem Anna-Polder

Bestek nr.ZL.5571

Het werk Willem-Annapolder werd als 2-jarig bestek gestart op 3 juni 2004.

Begonnen werd vanaf de oostzijde, aansluitend op het reeds gemaakte werk "Hansweert", in de richting van het reeds gemaakte werk "Biezelingse Ham".

Grondverbeteringen

Tijdens de uitvoering bleek de ondergrond t.p.v.de hieronder genoemde locaties van dusdanig slechte kwaliteit te zijn, dat een grondverbetering noodzakelijk was.

- a. t.p.v. de nieuwe teenconstructie op N.A.P.- 0.80m tussen d.p.299 en d.p.299 + 50m en tussen d.p.320 + 50m en d.p.323
- b. t.p.v. de nieuwe overgangsconstructie op N.A.P. + 0.10m tussen d.p.309 + 40m en d.p.316 + 50m.

De grondverbeteringen werden uitgevoerd m. b. v.hydraulische fosforslakken 0-40 mm.

Tussen d.p.305 en d.p.307 bleek er t.p.v. de nieuw aan te brengen glooiing vanaf N.A.P.+3.00m tot N.A.P.+6.50m onvoldoende klei onder de bestaande glooiing aanwezig te zijn.

De tekortkomende klei werd aangevoerd vanuit een kleidepot van het Waterschap Z.E.

Strekdam

Voorts bleek tijdens de uitvoering dat de strekdam ter plaatse van d.p.294 niet in het bestek was genoemd, waardoor er wat extra werkzaamheden zijn ontstaan.

De dam werd t.p.v. de nieuwe glooiing opgenomen en later m.b.v.koperslakblokken in zijn oorspronkelijke staat hersteld.

Herzetwerk

De te herzetten strook van doornikse steen tussen d.p.307+80m en 308+70m en tussen d.p.309+40m.en d.p.320+50m bleek praktisch onuitvoerbaar door de sterk wisselende breedte van de sleuf en geen uniforme lengte- en breedte maat van de doornikse steen.

De uitkomende steen werd verwerkt in de kreukelberm, de sleuf aangevuld met breuksteen 5-40kg en werd daarna ingegoten met asfaltmastiek

Bovenstaande werkzaamheden werden via een staat van meer werk op het bestek verrekend.

Het werk W.A.Polder verliep ondanks de late start en de nodige extra grondverbeteringen zo voorspoedig dat de aannemer heeft overwogen om het gehele werk in 2004 gereed te maken.

Gezien de nog te maken hoeveelheid werk na de bouwvakvakantie, had dit uitvoeringstechnisch gekund, ware het niet dat er opnieuw extra grondverbeteringen gemaakt moesten worden.

Besloten werd om het resterende deel van dit dijkvak , ca.400m1 t.p.v. prof.8 en 9 in 2005 uit te voeren.

Evaluatie werken Havendammen Walsoorden en Van Citterspolder:

Havendammen Walsoorden, bestek ZL-5285.

Het werk is op 1 april 2004 hervat met de uitvoering van de verbetering van de noordelijke havendam. T.o.v. de besteksconstructie zijn enkele wijzigingen toegepast.

- a. De in het bestek voorgeschreven teenconstructie inclusief schanskorven t.p.v. de steiger aan de binnenzijde van de havendam bleek voor de gebruiker niet geschikt te zijn (scheef komen liggen van schepen en verwachte schade aan deze schepen) In overleg tussen Gemeente Hulst, gebruiker, Waterschap Zeeuws Vlaanderen en Rijkswaterstaat is de constructie aangepast. De wijziging betreft een andere teenconstructie (langere damplanken) en vervangen schanskorven door maken van zate van stortsteen, ingegoten met gietasfalt. Deze extra werkzaamheden zijn verrekend via een staat van meer en minder werk.
- b. De ondergrond van de havendam bleek op enkele locaties dusdanig slecht te zijn dat hier grondverbeteringen moesten worden toegepast. Verrekend op besteksposten.
- c. De oude vervallen toegang (betontrap) op de veerstoep is in overleg met Gemeente Hulst, Waterschap ZV en Rijkswaterstaat vervangen door een afrit met asfaltverharding. Verrekend via staat van meer werk.
- d. De voorgeschreven fosforslakkenfundering van de onderhoudsweg noordelijke havendam is vervangen door gebroken betonpuin. De fundering van de zuidelijke havendam is uitgevoerd in fosforslakken i.p.v. de voorgeschreven gebroken betonpuin. Dit i.v.m. het pas beschikbaar zijn van gebroken betonpuin ten tijde van de uitvoering noordelijke havendam. Verrekend via een staat van meer en minder werk.

Voor het overige is de noordelijke havendam uitgevoerd conform de bestekstekeningen.

Verder zijn op het bestek Havendammen Walsoorden nog twee extra staten van meer werk afgesloten, te weten:

- Sorteren van basalt in de depots Perkpolder en Windmolen Borssele in de winterperiode 2003/2004 t.b.v. de kop noordelijke havendam Walsoorden, herstel stormschade Margarethapolder en t.b.v. bestek Voorland Nummer Een.
- Het herstellen van stormschade glooiing Margarethapolder, deze werkzaamheden werden uitgevoerd net voor de bouwvakvakantie 2004.

Van Citterspolder, bestek ZL-5750 (constructiebestek).

Het werk Van Citterspolder is op 24 juni 2004 gestart met de uitvoering. T.o.v. het bestek werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a. Van een gedeelte van de uitkomende te kantelen Haringmanblokken bleken de afmetingen af te wijken van het bestek (0,45x0,45x0,20 i.p.v. 0,50x0,50x0,50) Deze blokken werden afgevoerd naar depot Windmolen en vervangen door blokken 0,50x0,50x0,15 uit dit depot. Verrekend via een staat van meer werk.
- b. De kwaliteit van de bestaande asfaltverharding van het plateau was t.p.v. de aansluiting op de nieuwe blokkenglooiing zodanig slecht dat over een breedte van 2,50 m deze asfaltverharding is verwijderd en vervangen door een nieuwe laag grindasfaltbeton. Verrekend via een staat van meer werk.
- c. In het bestek was niet meegenomen een in de voorbereidingsfase aan EPZ toegezegde baan over de stortsteenglooiing t.b.v. aanbrengen oliebooms. Vanaf de buitenberm tot aan de NAP-lijn werd een baan van waterbouwasfalt, breed 4,00m, aangebracht. Verrekend via een staat van meer werk.

Het werk werd oktober 2004 opgeleverd. In de onderhoudsperiode dient de slijtlaag op de onderhoudsstrook nog te worden aangebracht.

Planning en Financiën

Jeroen Vermare

De dijkvakken Baarlandpolder en Havendammen Walsoorden zijn in 2003 als tweejarige bestekken op de markt gebracht. In 2004 zijn deze werken afgerond. De verbeteringswerken bij de Van Citterspolder zijn dit jaar aanbesteed en volledig uitgevoerd. De werkzaamheden bij de Willem-Annapolder zijn ook dit jaar aanbesteed en het werk is bijna afgerond. Het totale traject omvat 3300 meter. 2900 meter hiervan is in 2004 verbeterd, de resterende 400 meter wordt in 2005 verbeterd. Het bestek van Voorland Nummer Eén is in het voorjaar van 2004 als 2-jarig bestek aanbesteed. De aannemer heeft de keus gemaakt om deze werkzaamheden volledig in 2005 uit te voeren.

De uitvoering van het bestek Everinge-/Zuid-/Baarlandpolder zou oorspronkelijk al in 2003 worden uitgevoerd, maar onder andere als gevolg van een gerechtelijke procedure zijn de werkzaamheden doorgeschoven naar 2005. Het werk zal dan in afgeslankte vorm worden uitgevoerd.

In 2004 is bij de aanleg van het doorlaatmiddel in de Zandkreekdam (Katse Heule) 400 meter glooiing in het kader van het project Zeeweringen verbeterd.

Het toegekende budget van het projectbureau Zeeweringen (k€21.298) is volledig uitgeput.

Milieu & Juridische zaken

Joris Perquin

Terugblik op 2004

De hoeveelheid werk op het gebied van Milieu & Juridische zaken is wederom toegenomen, o.a. als gevolg van aangepaste wetgeving en ander beleid intern RWS Zeeland (WVO, WBR).

De meerjarenplanning heeft het inplannen van veldonderzoeken vereenvoudigd.

Het proces van de planvoorbereiding is inmiddels redelijk helder. Hier wordt in de planning rekening mee gehouden.

De discussie omtrent openstelling onderhoudsplannen werd ook in 2004 weer regelmatig gevoerd.

Het aanwezig zijn van Zeegras in de Oosterschelde zorgde ervoor dat aanpassing van de meerjarenplanning noodzakelijk was.

Vooruitblik

De wetgeving op het gebied van natuur- en milieu is continu in beweging, ook voor 2005 zijn er aanpassingen op het gebied van wet- en regelgeving te verwachten.

Het door het waterschap ontwikkelde onderhoudspadenplan zal de discussie ten aanzien van het wel of niet openstellen van onderhoudspaden vereenvoudigen.

Evaluatie Communicatie 2002

Joris Perquin

Terugblik op 2004

Op communicatie-vlak was 2004 een relatief rustig jaar.

Door het kantoortuinenconcept is de interne communicatie verbeterd.

Het bleek moeilijk om steeds met de gehele werkgroep Communicatie te vergaderen. Hierdoor zijn een aantal vergaderingen opgeschort of niet doorgegaan.

Te vaak is beeldmateriaal niet teruggekomen, nadat het aan de drukker ter beschikking was gesteld.

Het is niet gelukt het project(bureau) Zeeweringen te presenteren aan het bestuur van het Nationaal Park Oosterschelde.

Door prioriteit te geven aan Milieu- en Juridische zaken worden communicatie-activiteiten soms naar achter of terzijde geschoven.

Ad-hoc is deelgenomen aan Open Dag Poelendaele en Informatiebijeenkomst ComCoast Ellewoutsdijk.

Vanwege (te) volle agenda's is de Eindejaarsbijeenkomst omgedoopt naar Themamiddag en verschoven naar begin 2005.

Vooruitblik

Eind 2005 loopt het contract met Thema-communicatie af. Er zal tijdig nagegaan moeten worden wat de consequenties zijn en welke actie hierop moet worden ondernomen.

Er zal zo een zo goed mogelijke tijdsinschatting moeten worden gemaakt ten aanzien van de communicatie-activiteiten, zodat ze ruim op tijd kunnen worden ingepland.

Kwaliteit

Yvo Provoost

Door inzet van RWI zijn er in 2004 toch nog enkele acties uitgevoerd. Het kwaliteitsteam Zeeland is niet meer. Inzet en hulp van die kant zijn dan ook niet meer te verwachten.

De kwaliteitszorg gaat veel abstracter worden en wordt gericht op het landelijke primaire proces. In Zeeland zal er dan ook 1 handboek komen. Dit houdt in dat Zeeweringen waarschijnlijk terug gaat naar een eigen losstaand handboek.

Enigszins aansluitend op de INK-sessie van AXZ in 2003 is er een managementreview Zeeweringen gehouden in 2004. De hieruit voortvloeiende acties zijn meegenomen met acties uit het verbeterplan 2004.

Eind 2004 is een begin gemaakt met het invoeren van de gewijzigde werkwijzen in het kwaliteitshandboek.

Mede op basis van rond die tijd uitgevoerde audits is besloten om in 2005 de interne handleidingen uit te breiden met een onderdeel 'bestek'.

Onderzoek

Nisa Nurmohamed

Terugblik 2004

De frequentie van de vergaderingen van de werkgroep Kennis is geleidelijk afgenomen. Tijdens de jaarlijkse evaluatie in december is wederom vastgesteld dat het zinvol is te blijven bestaan als werkgroep Kennis, maar dat er duidelijk een accentverschuiving heeft plaats gevonden. Nieuwe kennis wordt nu voornamelijk ontwikkeld m.b.t. het Onderzoeksprogramma Kennisleemtes Steenbekledingen (OKS), waarbij de werkgroep Kennis een monitorende functie heeft. Ontwerp- en uitvoeringsvraagstukken zijn steeds minder aan de orde vanwege de opgedane kennis en ervaring in de afgelopen jaren. Afstemming en uitwisseling van informatie zijn momenteel belangrijke accenten binnen de werkgroep Kennis.

Onderdeel van het OKS is een evaluatie van het proces en de producten. De resultaten hiervan worden begin 2005 verwacht. Op basis van deze resultaten kunnen wellicht enkele wijzigingen in het OKS worden doorgevoerd.

De aanwezigheid van de waterschappen wordt binnen de werkgroep Kennis nog steeds als positief ervaren. Informatie kan via korte lijnen worden uitgewisseld. Waterschap Zeeuwsch-Vlaanderen heeft het afgelopen jaar vanwege prioriteiten in overige werkzaamheden wat minder aanwezig kunnen zijn bij de werkgroep Kennis, maar heeft aangegeven het van belang te vinden een contactpersoon af te vaardigen. In 2005 zal hiervoor een oplossing worden gezocht.

De actielijst is zichtbaar verkort. Langlopende acties zijn de acties waarbij onderzoek van derden uitgevoerd moet worden. Overige acties worden snel afgehandeld.

Het contact tussen de disciplines Ontwerp en Kennis is naar tevredenheid blijvend verbeterd. Overleg tussen disciplineleiders is minder aan de orde, contact blijft gehandhaafd. Bij de ontwerpoverleggen zijn leden van de werkgroep Kennis aanwezig. Innovatieve onderwerpen komen steeds meer aan de orde binnen de werkgroep Kennis.

De inzet van de DWW-capaciteit is volgens planning verlopen.

De inzet van Ruud Bosters (DWW) is gewaarborgd voor 2005.

Vanwege het aflopen van zijn tijdelijk contract per 1 februari 2005 was dit een knelpunt. Met vereende krachten is bereikt dat het tijdelijk contract wordt omgezet in een vaste aanstelling.

Verbeterpunten 2005

De leden van de werkgroep Kennis hebben de gedachte dat er geen echte verbeterpunten zijn, vanwege het feit dat de zaken naar wens verlopen.

Toekomst werkgroep Kennis

De komende jaren (in ieder geval t/m 2006) zal de werkgroep Kennis een rol blijven hebben in het oplossen van kennisleemtes (OKS). Hiermee is in 2003 een start gemaakt.

Afstemming tussen de diverse disciplines (bezwijkmechanismen, hydraulische randvoorwaarden) zal in de werkgroep Kennis blijven geschieden, met name m.b.t. het OKS.

Innovatieve onderwerpen zullen steeds meer aan de orde komen binnen de werkgroep Kennis.

Waterschap Zeeuwse Eilanden

Ad Beaufort

Uitvoering werken.

- Willem Annapolder: ondanks het zo goed mogelijk inschatten van de plaatsen met een slechte ondergrond, is hier aanzienlijk meer grondverbetering toegepast dan voorzien. Bij de aanleg van de kreukelberm is de oude kreukelberm opzij gezet en teruggehaald over de nieuwe kreukelberm. Er blijkt hierbij te veel steen op het slik achter te blijven wat nadelig is voor het milieu.
- Van Citterspolder: hierover was veel vooroverleg noodzakelijk, wat tot een goede uitvoering heeft geleid. Er is echter te weinig rekening gehouden met het feit dat er grond zou vrijkomen die vanwege het milieu niet gelijk ter plaatse verwerkt kon worden. In het algemeen mag het voorland niet worden opgehoogd. In de toekomst zal het vaker voorkomen dat vrijgekomen grond niet gelijk ter plaatse verwerkt kan worden en zal er gekeken moeten worden waar niet direct toepasbare grond naar toe moet.
- Baarlandpolder: Evenals aan de Willem Annapolder is buiten de kreukelberm te veel steen op het slik achter gebleven i.v.m. "recreatieve" doeleinden van het strandje is dit een probleem. Zeker van belang is dat in het vervolg in de bestekken goed omschreven wordt dat stenen op de vooroever niet getolereerd worden.

In het ontwerpproces is gebleken dat het zeer belangrijk is om tijdig potentiële problemen te onderkennen zoals eigendommen van derden, onvoldoende kennis, hoogte tekort of moeilijk oplosbare milieu problemen. Dit om de totale voortgang van de werken niet te verstoren.

Er dient in een vroeg stadium nog beter geïnventariseerd te worden welke belangen er spelen om zo vroeg mogelijk met de belanghebbenden te kunnen overleggen.

Bij de nieuwe ontwerpen zal, wanneer een waterslot noodzakelijk is, dit niet meer bestaan uit een deel fosforslak 0-40 mm afgedekt met glooiing ingegoten met mastiek, maar uit stortsteen welke aansluit tot op de klei en gepenetreerd wordt met gietasfalt. Deze constructie biedt meer zekerheid dat deze ook werkelijk waterdicht is.